

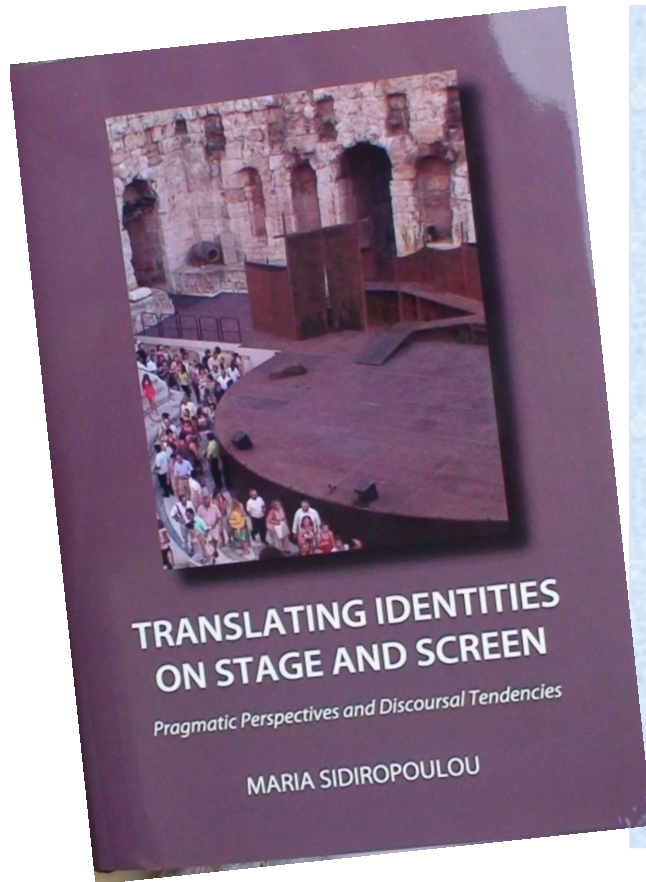
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Translation and Spectacle

Μετάφραση και Θέαμα

Maria Sidiropoulou
School of Philosophy
Faculty of English Language and Literature
2015

Source:

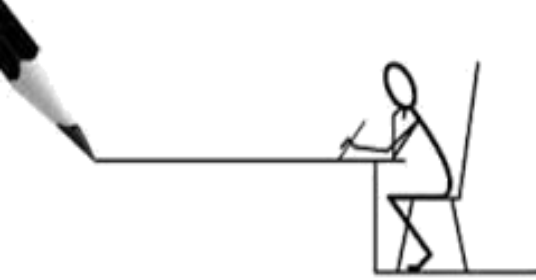

Sidiropoulou, Maria.
2012/2013.

*Translating Identities on
Stage and Screen –
Pragmatic
perspectives and
discoursal
tendencies.*

Newcastle-upon-Tyne:
Cambridge Scholars

<http://www.cambridgescholars.com/translating-identities-on-stage-and-screen-18>

Maria Sidiropoulou
School of Philosophy
Faculty of English Language and Literature

Unit 5:

Hamlet perspectives
on stage and screen

Aims of unit 5

- To enhance translator trainees' awareness of different mediation processes occurring on stage and screen
- To raise awareness of the importance of the various parameters in shaping messages
- To introduce the notion of narrative registered in texts through translation

Contents of unit 5

- two stage versions of *Hamlet* (a performance translation [1991, by Apostolos Doxiadis/Spyros Evangelatos] and a translation for the page [1985, by Michalis Cacoyannis])
- two film versions of *Hamlet*, the former directed by Laurence Olivier (1948), elaborating the medievalism narrative, the latter by Kenneth Branagh (1996), elaborating a modern interpretation perspective.

The translation questions

If world audiences are expected to have imposed their own voice on stage versions of a play text, one question is what adjustments have been made in staging *Hamlet* in Greece.

In what way translating *Hamlet* for the stage is different from subtitling *Hamlet*?

assessment model for translation

(Chesterman 1997)

- relation norm, the literal/free distinction

- communication norm, equivalent effect on the audience

- expectancy norm, relation of the target text to other forms of production in the target culture

- accountability norm, translator's own internal decision-making process

Staging *Hamlet*: two Greek versions of the play

	Target title, year	Publisher/staged at	Translator
TTa	Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, <i>ΑΜΛΕΤ 1985/1995.</i>	<i>Καστανιώτης</i>	Μιχάλης Κακογιάννης
TTb	Σαίξπηρ, <i>ΑΜΛΕΤ</i> <i>1991.</i>	<i>ΑΜΦΙ-ΘΕΑΤΡΟ</i> <i>Σπύρου</i> <i>Ευαγγελάτου</i>	Απόστολος Δοξιάδης

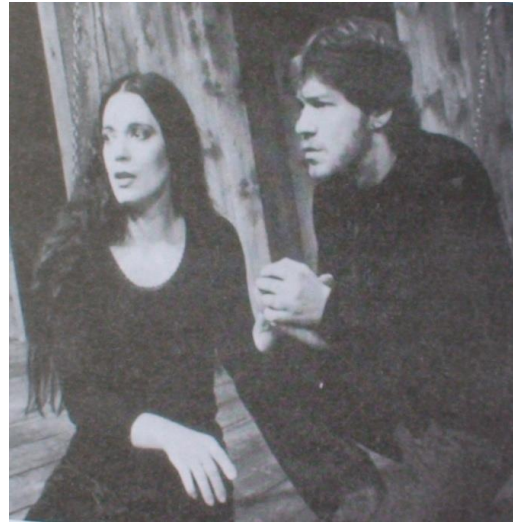

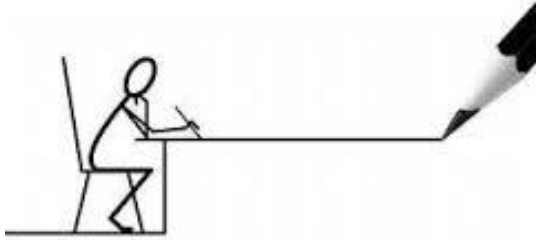
Hamlets on stage

Shakespeare's *Hamlet* -
Άμλετ, staged by *Amphi-*
theatro, director

Spyros Evangelatos, Athens
Dec. 1991. Ophelia (L.
Tassopoulou) and Hamlet
(Y. Fertis).

Courtesy of Amphi-theatro

Shifting socio-economic values 1/10

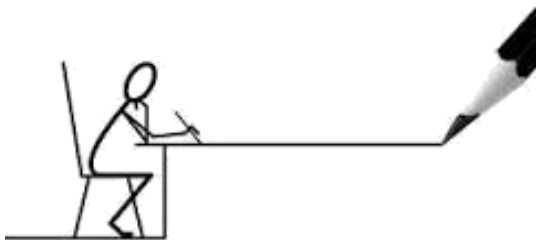
Polonius ...And my young mistress thus I bespeak: 'Lord Hamlet is a prince, out of thy star;

fate vs. social rank

Πολώνιος
...και στη νεαρή θυγατέρα μου μίλησα ως εξής: «Ο Άμλετ είναι πριγκηπόπουλο, κρατάει απ' άλλο άστρο. Δε γίνεται, ούτε πρέπει.»...

Πολώνιος
...και τη μικρή κυρά μου την επήρα από το χέρι και της είπα: «Ο Πρίγκηψ Άμλετ είναι Πρίγκηψ, και ως εκ τούτου, δεν είναι της σειράς σου. Μακριά».

Shifting socio-economic values 2/10

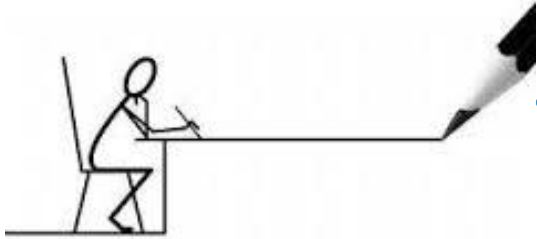
*Hamlet ...Why, what an ass am I!
This most brave,/That I, the son of
a dear father murdered,
Prompted to my revenge by heaven
and hell,/Must, like a whore,
unpack my heart with words*

religious vs. secular

Άμλετ
...Θεέ μου, τι γομάρι που είμαι!
Μεγάλη μου παλικαριά, όντας
πατέρα λατρευτού κι
αδικοσκοτωμένου ο γιός, κι έχοντας
εντολή να εκδικηθώ από θεούς και
σατανάδες, σαν κάποια πόρνη
ν'αλαφρώνω την καρδιά μου με τα
λόγια

Άμλετ
...Αχ, Θεέ μου, τι γελοίο γαϊδούρι
που είμαι! Ορίστε, το μεγάλο
παλικάρι, ο γιός ενός πατέρα
αγαπημένου, σφαγμένου από
χέρι φονικό, να με οδηγούν να
εκδικηθώ γη κι ουρανός, κι εγώ να
κάθομαι εδώ, σα γυναικούλα, να
ξεθυμαίνω την οργή μου με
φωνές...)

Shifting socio-economic values 3/10

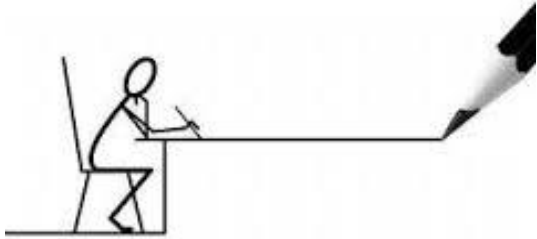
Polonius ...That we find out the cause of this effect –/Or rather say the cause of this defect,/For this effect defective comes by cause

imitating Shakespeare's technique?

Πολώνιος
...ν' ανακαλύψουμε του φαινομένου τούτου την πηγή, ή μάλλον την πηγή ετούτης της πληγής, γιατί πληγή είναι το φαινόμενο που έχει τέτοια πηγή...

Πολώνιος
...να βρούμε την αιτία, η οποία προκάλεσε το αποτέλεσμα, ή μάλλον την αιτία που προκάλεσε το ελάττωμα, γιατί ετούτο το ελαττωματικό αποτέλεσμα, έχει κάποια αιτία.

Shifting socio-economic values 4/10

Ophelia

*And I, of ladies most deject
and wretched*

a narrative of suffering

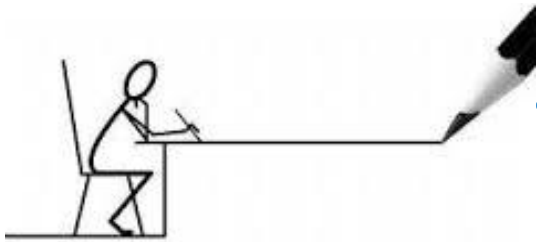
Οφηλία

*Και γω, απ' όλες τις
γυναίκες η πιο
μαύρη κι άμοιρη*

Οφηλία

*Και γω, από όλες τις
γυναίκες η πιό
εγκαταλειμμένη κι έρημη...*

Shifting socio-economic values 5/10

Hamlet: Excitements of my reason and blood

a narrative of suffering

King: the sun no sooner shall the mountains touch

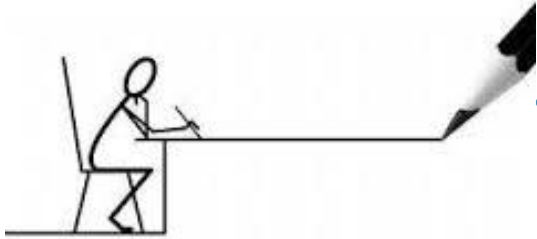
Άμλετ
φίδια να μου σουβλίζουν
το μυαλό και το αίμα

Άμλετ
αιτίες που ταράζουν και το
αίμα και το νου

Βασιλιάς
προτού προλάβει ο ήλιος
να ματώσει τα βουνά

Βασιλιάς
πριν καν αγγίξει ο ήλιος τις
βουνοκορφές

Shifting socio-economic values 6/10

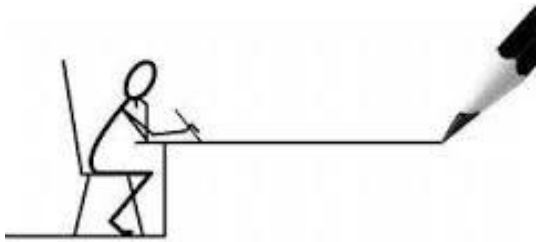
Hamlet ...I would have such a fellow whipped for o'erdoing Termagant

a narrative of suffering

Άμλετ
...Θα 'στελνα κάτι τέτοιους καμποτίνους για μαστίγωμα γιατί υπερπαίζουν τον Αττίλα...

Άμλετ
...Έναν τέτοιο καμποτίνο, ευχαρίστως θα τον έσπαγα στο ξύλο: κάνει τον Ηρακλή από το φυσικό του πιο μαινόμενο...

Shifting socio-economic values 7/10

Hamlet ...This fellow might be in 's time a great buyer of land,...

Hamlet What, are they children? Who maintains 'em?...

Άμλετ
...Μπορεί ο κύριος στον καιρό του Νάταν μέγας γαιοκτήμων,...

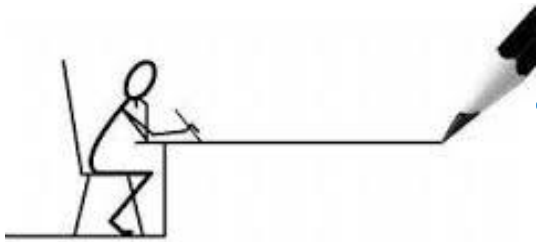
Άμλετ
Τι; Κι είναι παιδιά; Ποιος τα συντηρεί;...

Rural vs. urban registers

Άμλετ
...Μπορεί στις μέρες του να του άρεσε να αγοράζει ακίνητα...

Άμλετ
Και τι ειν' αυτοί, μικρά παιδιά; Ποιος είναι ο χορηγός τους;..

Shifting socio-economic values 8/10

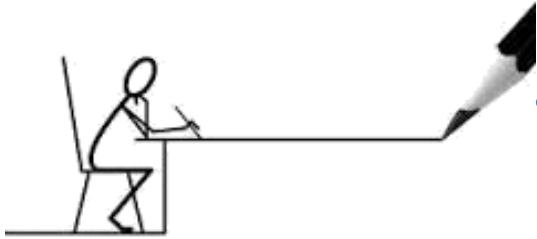
Hamlet Let the doors be shut upon him, that he may play the fool nowhere but in 's own house. Farewell

Rural vs. urban registers

Άμλετ
Να σφραλιστούν οι πόρτες γύρω του, ώστε να παριστάνει τον παλιάτσο στο μαντρί του μέσα κι όχι αλλο.
Χαίρε.

Άμλετ
Να τον κλείσεις μέσα, ώστε όταν κάνει τον παλιάτσο, να τονε κάνει μόνο στο δικό του σπιτικό.
Στο καλό

Shifting socio-economic values 9/10

I'll take the ghosts word for *a thousand pound*

Hamlet: The air bites shrewdly; it is very cold

στοιχηματίζω χίλιες λίρες πως το φάντασμα είπε την αλήθεια

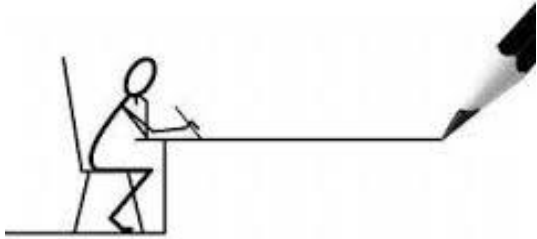
Άμλετ: Δαγκώνει άγρια ο αέρας. Κάνει παγωνιά.

metaphors

στοιχηματίζω ό,τι έχω σ' αυτά που είπε το φάντασμα!

Άμλετ: Ο άνεμος θερίζει... Παγωνιά

Shifting socio-economic values 10/10

*King ...But now, my cousin
Hamlet, and my son –
Hamlet [aside] A little more
than kin, and less than kind...*

The kin/kind pun

*Βασιλιάς
...Και τώρα, Άμλετ, ανιψιέ μου
εσύ και γιέ μου.*

*Άμλετ (μόνος του)
Νάμαστε τόσο συγγενείς και
τόσο ανόμοιοι!*

*Βασιλιάς
...Και τώρα ανιψιέ και γιέ,
ευγενικέ μου Άμλετ...*

*Άμλετ
Συγγενής ναι - ευγενής όχι.*

Tendencies in stage versions of *Hamlet*

Version a

- accuracy even at the cost of creating associations unfamiliar to urban audiences

Version b

- omitting information for fear of overloading TT
- Activating familiar conceptualizations of the and conventional expressions to increase audience familiarity with play

Narratives are stories, “publicly disseminated representations” (Baker2006: 3)

ontological

- stories about the self

public

- collective narratives which “have currency in a given community”

conceptual

- explanations that scholars in any field elaborate

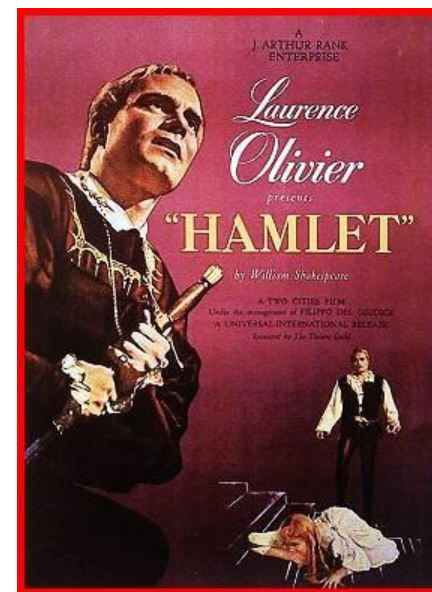
meta- (master)

- stories that circulate through numerous channels across the world

Hamlets on screen

Laurence Olivier as Hamlet (1948)

Two Hamlet film versions subtitled into Greek

	Film, year of release	Film director	Subtitler, year
TTa	<i>Hamlet</i> , 1948	Laurence Olivier	George Lycoudis, 1990
TTb	<i>Hamlet</i> , 1996	Kenneth Branagh	Dionyssis Martinengos, 1997

Subtitles 1/12

Confess yourself to
heaven; Repent what's
past

Εξομολογήσου στα
ουράνια μετανόησε
για τα παρελθόν

Ξομολογήσου στο
Θεό μετάνιωσε για
ότι έγινε...

Ghost: Swear Hamlet:
Rest, rest, perturbed
spirit

Ησύχασε, ταραγμένο
πνεύμα.

Ησύχασε...ψυχή
βασανισμένη

Subtitles 2/12

Pol...You need not tell us what Lord Hamlet said; We heard it all.

Οφήλια, δε χρειάζεται να μας πεις τι είπε ο Λόρδος Άμλετ

Περισσότερο να πεις τι είπε ο Άμλετ. Τ' ακούσαμε όλα.

Pol...Upon his will I seal'd my hard consent.

Του την έδωσα απρόθυμα, κύριέ μου, ύστερα απο παρακλήσεις.

Πήρε, άρχοντά μου, την απρόθυμη άδειά μου.

Subtitles 3/12

King: Take thy fair hour,
Laertes; time be thine,/And
thy best graces spend it at
thy will!

Ώρα καλή, και κοίτα να
χαρείς τον καιρό σου όσο
μπορείς.

Να πας στο καλό, Λαέρτη...
Δικός σου ο χρόνος, οι χαρές
σου τον ξοδεύουν όπως θες.

Polonius: I do beseech you, give him
leave to go.

Σας ικετεύω, δώστε του
άδεια να φύγει.

Δώσ'του άδεια να φύγει.

Subtitles 4/12

King: How is it that
the clouds still hang
on you?

...πώς είναι η κατήφεια
που σε βαραίνει;

Πώς κι έτσι πάντα
σε πλακώνει η
συννεφιά;

Good Hamlet, cast thy
nighted colour off

Καλέ Άμλετ, διώξε τη σκιά
απ' το πρόσωπό σου...

Καλέ μου, Άμλετ...
Διώξε το σκοτεινό χρώμα

Subtitles 5/12

Hamlet: The air bites shrewdly; it is very cold.

Horatio: It is a nipping and an eager air

Ο αέρας είναι τσουχτερός
Κάνει πολύ κρύο
Είναι φαρμακερός αέρας

Δαγκώνει ο αέρας
άσχημα. Κρύο πολύ.
-Φοβερός αέρας

Subtitles 6/12

King: ...There's something
in his soul O'er which his
melancholy sits on brood

Υπάρχει κάτι στην ψυχή
του όπου η μελαγχολία
φωλιάζει

Κάτι έχει στην ψυχή
που η μελαγχολία το
κλώθει...

Queen: Why seems it so
particular with thee?

Γιατί φαίνεται εσύ
να το βρίσκεις αβάσταχτο;

Μα γιατί σε σένα
φαίνεται ξεχωριστό;

Subtitles 7/12

Ophelia :

...; and so I thank you for your good counsel. Come, my coach!:

Σας ευχαριστώ για την καλή ορμήνεια. Πάμε αμαξά μου!

Γι' αυτό σας ευχαριστώ για την καλή σας συμβουλή.

Ghost:

If thou hast nature in thee, bear it not;

Αν έχεις θάρρος μέσα σου μην το ανεχτείς

Αν έχεις μέσα σου ζωή, μην το ανεχτείς.

Subtitles 8/12

Hamlet : ...Why, she would hang on him/ As if increase of appetite has grown./By what it fed on;

Κι εκείνη είχε πάνω του
αρπαχτεί γεμάτη
απληστεία...

Κρεμόταν πάνω του,
λες κι η όρεξη της...
τρώγοντας όλο μεγάλωνε.

Ophelia: Rich gifts wax poor
when givers prove unkind

Τα δώρα φτωχαίνουν όταν
αυτοί
που τα χαρίζουν είν' άσπλαχνοι

Πλούσιο δώρο γίνεται φτωχό
αν ο χαριστής είναι κακός.

Subtitles 9/12

Horatio:

...’a was a goodly king.
Hamlet ’A was a man,

Ήταν αγαθός βασιλιάς.
Άνθρωπος ήταν

Ήταν καλός βασιλιάς.
Ήταν άντρας.

Polonius:

Ay, spinges to catch
woodcocks! I know

Παγίδες για μπεκάτσες!

Subtitles 10/12

Pol: Look to't, I charge you....
Ophelia I shall obey, my lord.

Πρόσεξε καλά, σου το
προστάζω!...Πήγαινε τώρα!
Θα υπακούσω, αφέντη μου.

Laertes: That drop of blood that's
calm proclaims me bastard;
Cries cuckold to my father

Στάλα απ' το αίμα μου ήσυχη με
βγάζει μπάσταρδο/...και κερατά
λέει τον πατέρα μου.

Subtitles 11/12

Hamlet: For if the sun
breed maggots in a dead
dog, ...

Αν ο ήλιος γεννά
σκουλήκια στον ψόφιο
σκύλο...

Γιατί αν ο ήλιος
γεννοβολάει σκουλίκια σ'
ένα ψοφίμι...

Hamlet: That's a fair
thought to lie between
maids' legs

Όμορφη σκέψη να ξαπλώνεις
στα πόδια ενός κοριτσιού.

Ωραία να'σαι ξαπλωμένος
ανάμεσα σε σκέλια
κοριτσιού.

Subtitles 12/12

Polonius: 'In her excellent white bosom, there

“Μέσα στον εξαίσιο κόρφο της αυτά...” και τα λοιπά.

Μέσα στο...εξαίσιο άσπρο στήθος της...

Hamlet :...For look you how cheerfully my mother looks,/and my father died within's two hours.

Η μητέρα μου είναι εύθυμη και ο πατέρας μου δυό ώρες πεθαμένος!

Δες τι χαρούμενη είν' η μάνα μου! Κι είναι δυο ωρών χήρα!

Tendencies in the subtitles of two film productions of *Hamlet*

FEATURES	Olivier 1948 G. Lycoudis	Branagh 1996 D.Martinengos
1. Christian God more prominent	-	+
2. Preservation of original metaphors & unusual collocations	-	+
3. Offensiveness in men's discourse	-	+
4. Respect for royalty	+	-
5. Emotionally loaded items	+	-
6. Older register items	+	-
7. Knighthood values	+	-

Reasons for shifts in film subtitling

distance
between
text and
viewership

socio-
political
parameters
encoded in
the subtitles

- Christian God
- royalty

narrative
perspectives
in a film
production

- offenceless
discourse

film
conventions,
which may
also affect
choices

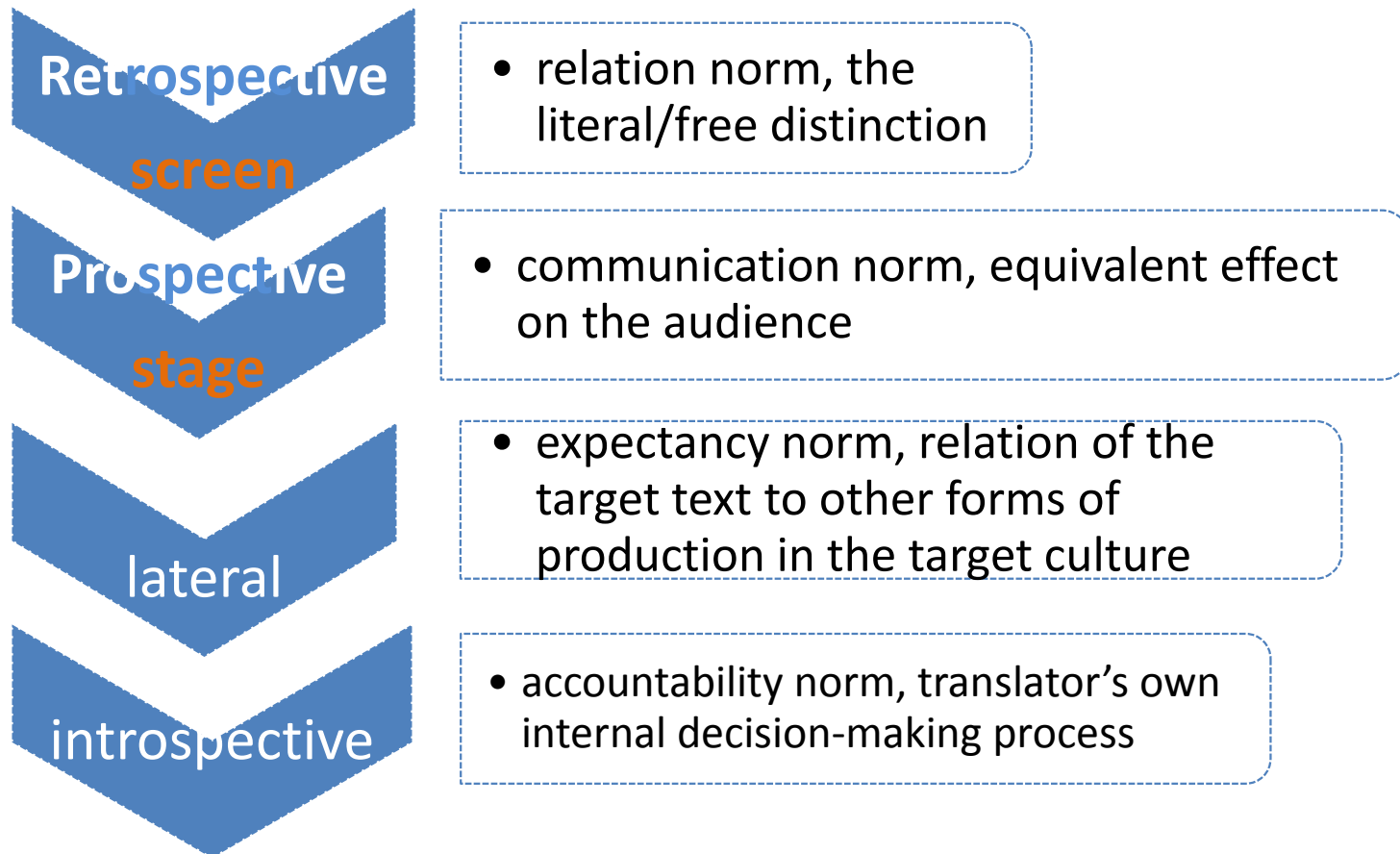
Features across stage and film versions of *Hamlet*

FEATURES	Cacoyannis	Evangelatos Doxiadis	Olivier Lycoudis	Branagh Martinengos
Christian religious values	YES	NO	NO	YES
Original metaphorical Contextual elements	YES	NO	NO	YES
Emotionally loaded items (for dramatic effect)	YES	NO	YES	NO
Older register and forms of life organization	YES	NO	YES	NO

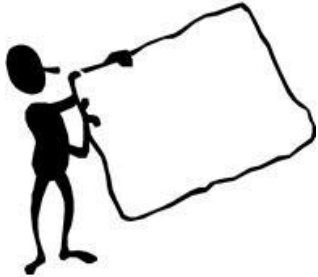

assessment model for translation

(Chesterman 1997)

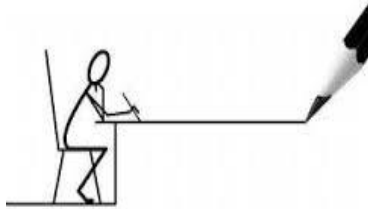

In conclusion

Mediation processes in four versions of *Hamlet into Greek*. On stage, translators' choices favour Chesterman's (1997) retrospective and prospective assessment considerations, circulating different ontological, public, conceptual or meta-narratives (e.g. the 'human suffering' and the 'injustice' narrative vs. the entertainment and 'economic rationality' meta-narrative (Baker 2006).

On screen, the analysis also revealed varying preference with respect to value rendition, gender roles etc.

On stage, mediators have had more freedom in disseminating an intended narrative. On screen, visual and acoustic aspects of the film production are shown to restrict the mediator's freedom to favour an intended perspective.

Please view

- Hamlet Derek Jacobi BBC 1980
https://www.youtube.com/watch?v=e0fJ_ZZCrAA
- Hamlet - Movie Trailer (Jeff)
<https://www.youtube.com/watch?v=nvD4tcEMXGw>
- Hamlet Act 1 - Claudius (Bran)
<https://www.youtube.com/watch?v=-li2jXSzHE0>
- olivier a1s5 ghost's story
https://www.youtube.com/watch?v=Hjx_ihCkA38
- 5 Hamlet "To be or not to be" Soliloquies
<https://www.youtube.com/watch?v=RCJ4hKJvgJw>
- Hamlet "Frailty thy name is woman"- Richard Burton (1964)
<https://www.youtube.com/watch?v=Xu3jGvttlLs>
- ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΝΤΗΡΗΣ (ΑΜΛΕΤ)
<https://www.youtube.com/watch?v=ZvecceJUPkU>

Unit 5 has ...

- enhanced translator trainees' awareness of different mediation processes occurring on stage and screen
- raised awareness of the importance of the various parameters in shaping messages
- introduced the notion of narrative registered in texts through translation

Texts and films

- Shakespeare, William. 1968/1969/1970/1972/1973/ 1974. *Hamlet*. In Lott, B. (ed.). *New Swan Shakespeare, Advanced Series* London: Longman.
- Σαίξπηρ, Γουίλλιαμ. 1985/1995. *Άμλετ*. Αθήνα: Καστανιώτης [Μετάφραση: Μιχάλης Κακογιάννης]
- —. 1991. *Άμλετ*. Αθήνα: Αμφι-Θέατρο Σπύρου Ευαγγελάτου [Μετάφραση: Απόστολος Δοξιάδης]
- Olivier, Laurence 1948. *Hamlet*. Two Cities/Universal. [Subtitled by George Lycoudis].
- Branagh, Kenneth. 1996. *Hamlet*. Sony Pictures Entertainment. [Subtitled by Dionyssis Martinengos]

Unit 5: Video spot

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- --

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Μαρία Σιδηροπούλου. «Μετάφραση και Θέαμα». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://opencourses.uoa.gr/courses/ENL3/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Εικόνα 1: Book cover: Sidiropoulou Maria, 2012/2013, *Translating Identities on Stage and Screen – Pragmatic perspectives and discursal tendencies*, Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars. Copyright © 2015 Cambridge Scholars Publishing. All rights reserved. <http://www.cambridgescholars.com/translating-identities-on-stage-and-screen-18>.

Εικόνα 2, 3 : *Άμλετ*, staged by *Amphi-theatro*, director Spyros Evangelatos, Athens Dec. 1991. Ophelia (L. Tassopoulou) and Hamlet (Y. Fertis). courtesy of *Amphi-theatro* Copyright © 1991 *Amphi-theatro*. All rights reserved.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

Εικόνα 4, 5: *Laurence Olivier in Hamlet (1948)*. Copyright © 1948 Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc. All Rights Reserved. <http://www.imdb.com/title/tt0040416/>*

Εικόνα 6: *Theatrical poster of Hamlet (1948)*. Copyright © 1948 Metro-Goldwyn-Mayer Studios Inc. All Rights Reserved. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Amleto48-01.jpg>*

Βίντεο 1: Sidiropoulou, Maria, 2014, Translation and spectacle, Unit 5. Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση.

